

Lisboa

Pinto les hores mortes, entre badalls, acabant de submergir-me en la meua personal impersonalitat quotidiana. El dia és clar, les grues resten immòbils, segurament esperant el seu moment per sortir aletejant, quan ningú les vegi... Es respira cafè: aquell cafè importat de la bella Lisboa, de la Rua dos Douradores, la cafeïna del qual esdevé estupefaent per somniar, per efectuar la síntesi universal del somni i la vida. Les dues parts inseparables del tot ontològic dels poetes o, potser, més ben dit, dels profetes, que duen la paraula sagrada de la Percepció hipostasiada als mortals que contemplen de forma fútil la poesia.

Els carrers de Lisboa tenien aquell fetitxe de ciutat encantada i angelada –a vegades, desangelada, per què negar-ho– que ha sobreviscut a terratrèmols i pluges de tot tipus, de foc incloses. La vall de la ciutat, la Baixa Pombalina, oferia tot tipus de necessitats, quefers i vida: comerç, tramvies de groc ataronjat pels rajos de Sol lisboetes, monumentals arcs que donen pas al groc ataronjat de places i, de tant en tant, pillastres que s'ocupen de fer negocis d'amagatotis pels carrerons més estrets. Aquesta vall s'enfilava cap a turons abruptes que recargolaven les cases i feien intricades escales i atzucacs. Alfama, Bairro Alto... Totes les muntanyes que s'alcen sobre la ribera del Tajo i que vetllen la ciutat i els seus perfums estaven protegides per l'aura del poeta que és alt com el paisatge. La Baixa Pombalina exhalava els aires dels transeünts que l'habitaven, embriacs del seu recorregut per les escarpades i estretes vies i la seva torpor característica. Vianants cecs, inconscients de si, grisejaven els matisos de cada llamborda lisboeta amb la lleu trepitjada del seu caminar; les arestes de pedra s'erosionaven com còdols amb el pas dels dies rutinaris dels pombalins que portaven aquesta espècie de tràfec impersonal. No era el cas de Bernardo.

Bernardo era un somniador. No hi havia res que no se li escapés. Tots els dies, Bernardo anava a treballar al seu modest bufet d'advocats, on hi havia els seus altres tres companys: Álvaro, Alberto i Ricardo, també advocats. Durant les estones lliures de la seva sorda desídia, mentre els seus companys feien el cafè, Bernardo es dedicava a *ser*. La torpor de les hores laborables li impedia desenvolupar-se com la persona que volia arribar a *no ser*. Escrivia: «Tan de bo els dies esdevinguin no-dies, tan de bo el temps esdevingui una eterna matinada creixent on vetllo sol el meu jo. Qui fos l'eterna volva de pols que resta després d'imaginar-la! Però això només es pot dur a terme seguint els meus consells sobre el bon somniador. Només somniant es pot arribar a seure en aquesta talaia. Durant els últims anys he anat perfeccionant les meves aptituds per al somni, però encara em queda camí per recórrer... Ai, el somni, ni tan sols sé si hi puc arribar, o si s'hi pot arribar!». Els seus companys, a vegades, se'l miraven estranyats, perplexos de veure que la meta d'algú era no ser res. Alberto deia sovint: «I ara, Bernardo, com pot ser que et dediquis a aquestes foteses? Au, va, vine a descansar i xerrar amb nosaltres, que deus estar exhaust després del dia de treball que portem. El senyor Nunes ens està portant de bòlid amb el seu cas... Qui l'ha parit!». Al que Bernardo sempre feia cas omís. Ell només pensava en una cosa: en tot allò impensable. Gastava fulls i tinta del seu despatx, consumint recursos pagats amb calers del negoci, pensant en cabòries i amagant-les als calaixos: desordenat com ell sol, els papers ballaven al si de la seva dèria d'escriptor: com més escrivia, més papers hi havia al calaix, i també més potes tenia cada full.

Però on Bernardo estava no era en un bufet d'advocats, envoltat de burocràcia, paperassa i arxivadors. Bernardo estava en una floresta alienada. Un lloc on les hores no eren hores, eren hores-somni, on els arbres tenien exòtiques i exuberants fulles, fetes de Sol i d'ombra,

on hi havia una vegetació silvestre desbocada, i on els salts d'aigua eren la font que sostenia tot l'ecosistema. Allà, passejava agafat del braç i amb un pas lent amb una bella dama, l'única que li havia concedit un petó a la seva vida: era Ophélia. Els dos estaven enamorats, gaudint d'un idil·li: els seus ossos i els seus músculs es feien i es desfeien, la passió es desbocava, l'espai es configurava i es reconfigurava. Tot era res, i les hores-somni passaven impassibles, intentant seguir sense èxit el moviment de l'espai que les contenia... Ophélia, amb el seu cabell curt, morè, i amb els seus ulls olivats i la seva cara rodona, es desintegrava i s'integrava juntament amb Bernardo. Els dos eren eteris, i encara més, eterns! Contemplaven cada segon-somni com si l'haguessin contemplat sempre, amb la impassibilitat eterna de qui contempla sense cap tipus d'exaltació el mateix de cada dia, amb la incommensurabilitat de qui se sent somni. Tot es feia i es desfeia, les muntanyes eren muntanyes i eren valls, el Sol passava a ser Lluna en un tancar i obrir d'ulls, era de dia i era de nit... Ni un sol llambrec brusc per part de cap dels enamorats, ni una sola exaltació. De sobte, decideixen parar. «Ophélia», va dir Bernardo, «hi hem arribat». I a on havien arribat els dos viatgers era a l'Aleph particular que hi havia, on una roda de tempestuosa s'obria pas entre els núvols i on convergien totes les florestes alienades. Tot era destruït, tot era creat; totes les realitats de cada somniador tenien un camí que portava a l'Aleph. Era allà on tot somniador volia arribar... Bernardo, de la mà d'Ophélia, havia arribat a la convergència entre la universalitat del somni i la particularitat de la seva floresta alienada.

Ben lluny quedava el bufet d'advocats, on l'acció i la necessitat d'actuar per sobreviure oprimien Bernardo dia rere dia. Ben lluny quedava la mort en vida de Bernardo, la individualitat aïllada de l'advocat solipsista que estava sotmesa als temps i a l'eixordadora remor de la ciutat. Ben lluny quedaven Álvaro, Alberto i Ricardo, reticents a tota metafísica i, per tant, de carn i ossos i mortals, i les seves conseqüents cabòries de mortals. Res valia la pena realment. Cada sospir contaminat de tangibilitat era un sospir malgastat. La inacció ho era tot. Eren incomptables els moments que Bernardo havia passat al seu particular paradís i, en canvi, eren comptables els moments que Bernardo passava cada dia a la seva desídia. El tedi d'allò real, concret i actiu que negava la seva existència el va seguir turmentant i oprimint sobre manera per sempre. Com a bon solipsista, era subjecte i objecte de la seva particular teologia. Ell no va ser destinat a la realitat, però la vida va voler venir-lo a veure.

De tot aquest relat, ja poc en queda. El meu dia segueix el seu batibull constant i imprecís: més de mig matí ja no existeix, però l'eterna revirginitat de l'emoció segueix palpitant permanentment. El temps s'emporta cap al somni tot el que no es veu. Allò inefable: una brisa, una primavera, un deliri. El somni, a través del poema, és tot el que és etern.

—Debord